

6. Økonomisk diplomati

Fair og bæredygtig økonomisk udvikling, der sikrer danske arbejdspladser

Dansk eksport er genrejst til niveauet før COVID-19-pandemien; nu skal den nå nye højder. Samtidig er forstyrrelser i de globale forsyningskæder og arbejdskraftmangel presserende udfordringer. Og vi står over for en international økonomi i opbrud kendetegnet ved stor usikkerhed. Det kræver et aktivt dansk økonomisk diplomati. Et stærkt offentligt-privat samarbejde om at udvikle de løsninger, verden har brug for, og som er robuste over for fremtidige chok. For danske arbejdspladser, dansk økonomi og vores velfærd er kerneprioriteter for regeringen. Vækst og frihandel er dog ikke mål i sig selv. Målet er velfærd og bæredygtig vækst, som alle får del i. Vi vil give en mere bæredygtig verden videre til vores børn.

Derfor skal vores økonomiske diplomati have en tredobbelt bundlinje, hvor vi skubber på for en global bæredygtig omstilling med danske løsninger som løftestang og fokus på gode arbejdstagerforhold. Det betyder, at vi arbejder for at styrke dansk eksport, der skaber økonomiske gevinster. Bæredygtige gevinster. Og menneskelige gevinster. Fremme af grønne energiløsninger, ressourceeffektivitet, cirkulær økonomi og digital industriel omstilling skal gå hånd i hånd med hensynet til socialt ansvar og retfærdighed for den enkelte såvel som samfundet.

Danske virksomheder skal nyde godt af globaliseringen. De har behov for talent, kapital og ekspertise fra hele verden, ligesom der i udlandet er stor efterspørgsel på de særlige danske løsninger og kompetencer. Vi har givet vores grønne eksportindsatser et markant løft og byder op til tæt samarbejde med dansk erhvervsliv om at få bæredygtige danske løsninger ud i verden. Det samme gælder for grønne udenlandske investeringer. Det er til gavn for danske arbejdspladser og for bæredygtig udvikling globalt. Vi skal både skabe og dele værdi – ikke kun herhjemme, men også ude i verden. For på den måde passer vi bedst på vores egen samfundsmodel og på Danmark.

Men globaliseringen har også en skyggeside, hvor uligheden vokser, og hvor jagten på profit sker på bekostning af socialt ansvar, bæredygtighed og arbejdstagerrettigheder. Det skaber en berettiget følelse af uretfærdighed. Når store multinationale selskaber ikke bidrager til fællesskabet, som de bør, eller når arbejdskraftens fri bevægelighed bliver forvandlet til fri social dumping, udfordrer det sammenhængskraften i vores samfund. Derfor presser vi på for et EU, hvor multinationale selskaber tøjles, så markedets kræfter aldrig er stærkere end samfundets tarv. Og vi arbejder for, at verdenshandelsorganisationen, WTO, bliver reformeret og får kræfterne til at sætte ikke bare fri, men åben, fair og bæredygtig handel i centrum.

Vi sætter ind for, at EU's indre marked og eksterne handelspolitik fremmer dansk eksport og bliver løftestænger for at skabe grøn omstilling og ordentlige vilkår for alle. Det kræver, at EU får en mere værdibaseret og mere strategisk tilgang til handelspolitikken. At hensyn til arbejdstagerrettigheder og -vilkår tillægges større vægt. At klima- og miljøbeskyttelse vægtes tungere end i dag.

Bæredygtighed

Klima

Frihed

Velfærd

Tryghed

Retfærdighed

Lighed

Menneskerettigheder

Demokrati

Bæredygtig dansk eksport

Partnerskaber med erhvervslivet

Sætte ind mod protektionisme

Globalisering der kommer alle til gavn

Et retfærdigt, grønt og digitalt indre marked

Bæredygtig handelspolitik

Globaliseringens økonomiske muligheder og udfordringer og Danmarks svar

En bæredygtig dansk eksport

800.000

Ca. så mange arbejdspladser i Danmark er direkte eller indirekte knyttet til eksporten af varer og tjenester. Og hver 5. medarbejder i den private sektor arbejder i en udenlandsk ejet virksomhed ⁽²²⁾

Vi har givet eksporten en vitaminindsprøjtning med 2,5 mia. kr. i eksport- og stimulpakker og udvidelsen af Danmarks Eksportkreditfond (EKF), så kapaciteten til finansiering af grønne projekter bringes op på 14 mia. kr. Nu er tiden inde til at sigte efter nye højder og vinde nye markedsandele. Og vi aktiverer hele værktøjskassen i indsatsen:

De danske repræsentationer hjælper med lokal problemknusning, opdyrkning af nye markeder og bekæmpelse af handelshindringer.

Myndighedssamarbejder fremmer bæredygtig omstilling med afsæt i danske spidskompetencer, offentlige-private partnerskaber og teknologier. Som fx i Kina, hvor samarbejde mellem Energistyrelsen og de kinesiske myndigheder har bidraget til at reducere kulforbruget og CO₂-udledningen med ca. 22 mio. tons om året.

Grønne strategiske partnerskaber understøtter opnåelse af verdensmålene samtidig med, at danske virksomheders markedspositioner og eksportmuligheder forbedres.

Klimafrontposterne sikrer fokuseret kommerciel indsats på det grønne område og skaber synlighed omkring grønne danske løsninger.

Innovationscentre bygger bro mellem danske virksomheder og de stærkeste partnere inden for forskning, kapital og forretningsudvikling. Det bidrager til international konkurrencedygtighed og øger eksportpotentialet.

Gennem partnerskaber er vi stærkest

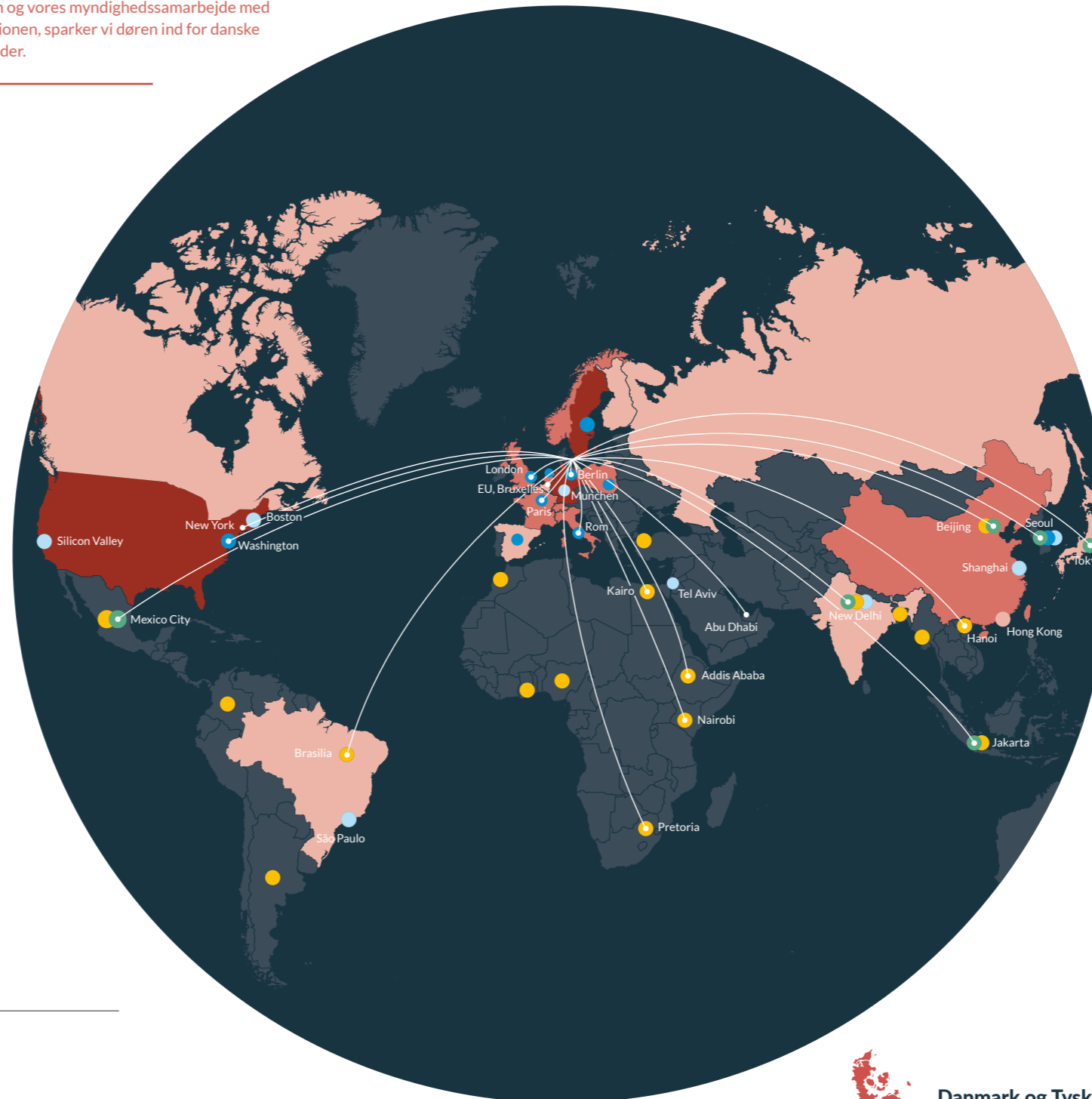
Det er unikt dansk, at vi har et tillidsfuldt og værdiskabende samarbejde mellem den offentlige sektor, fagbevægelsen og erhvervslivet om samfundsudfordringer. Det har den fælles håndtering af COVID-19 pandemien tydeligt vist. Samtidig er der mange offentlige og private aktører, der understøtter danske virksomheders internationalisering. Mere samarbejde og sammenhæng i indsatserne vil øge overblik og værdi for virksomhederne, ikke mindst start-ups og SMV'er. Regeringen vil styrke samarbejdet med andre offentlige aktører og etablere et stærkt offentlig-privat partnerskab om eksportforberedelse, innovation, tiltrækning af udenlandske investeringer og eksportfremme. Vi vil også arbejde for en længere tidshorisont i det økonomiske diplomati, så fokus både bliver på eksport- og investeringsfremme nu og her og udvikling af markeder og styrkepositioner på længere sigt. Med partnerskabstilgangen styrker vi i fællesskab danske virksomheders internationalisering. Og vi skaber værdi for virksomheder og samfund, som ingen aktører kan skabe alene.

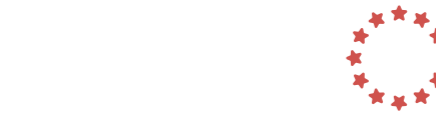
Dansk eksport har indhentet det tabte – men fortsat stor usikkerhed forude

Gennem EU sætter vi ind for at imødegå tendensen til stigende protektionisme og handelsbarrierer, som gør det sværere for danske virksomheder at handle med udlandet. COVID-19 har forstærket tendensen: 80 lande introducerede under krisens første måneder midlertidige eksportforbud og -restriktioner. ⁽²⁵⁾ Heldigvis ser det ud til, at den globale økonomiske vækst hurtigt er på vej op, og mange eksportrestriktioner ruller tilbage. Udfordringen består i at udnytte eksportmulighederne optimalt og håndtere de mange protektionistiske tiltag.

Allerede i dag tegner Asien sig for tre ud af seks af verdens største økonomier. Med vores strategiske grønne partnerskaber med Japan, Sydkorea, Kina og Indonesien og vores myndighedssamarbejde med lande i regionen, sparker vi døren ind for danske virksomheder.

- Klimafrontposter
 - Strategisk gønt partnerskab
 - Bistandsfinansierede myndighedssamarbejder
 - Eksportorienterede myndighedssamarbejder
 - Innovationscentre
- Danmarks vigtigste eksportmarkeder ⁽²³⁾
- Top 3
 - Top 4-10
 - Top 11-20

Et retfærdigt, grønt og digitalt indre marked

Ca. 50 % af dansk eksport går til det indre marked og skønsmæssigt omkring 500.000 arbejdspladser afhænger heraf. ⁽²⁴⁾

Udviklingen af det indre marked påvirker direkte vores hverdag. Derfor er Danmark både i og uden for forhandlingslokalerne i Bruxelles en stærk stemme for at sikre fælles spilleregler baseret på gode rammevilkår med høje standarder og ordentlige arbejdsvilkår i et åbent indre marked. Vi skal kunne handle med hinanden og opnå de mange fordele det giver – men det skal ske på rimelige vilkår og ved fair konkurrence. Danske grønne og digitale løsninger er efterspurgt i en række EU-lande. Det indre marked skal forblive drivkraften i at skabe et grønnere, mere digitalt og mere retfærdigt EU.

Opgør med usolidarisk skattely

Cirka 6,5 mia. kr.

Så meget går Danmark årligt glip af grundet virksomheders brug af skattely. For EU landene er tallet i størrelsesordenen af 400 mia. kr. ⁽²⁶⁾

Vi er i front i kampen mod skattely og aggressiv skatteplanlægning og presser på for retfærdige internationale skatteregler. Gennem EU arbejder vi bl.a. for at styrke EU's fælles sorte liste over skattely, for at skattespekulation ikke giver fordele fx inden for offentlige udbud og for at sikre en effektiv implementering af OECD's nye minimumsniveau for selskabsbeskatning.

Danmark og Tyskland – sammen om en bæredygtig fremtid

Med vores parløb for at fremme demokratiske værdier har Danmark og Tyskland et solidt udgangspunkt for at løfte en mere bæredygtig og retfærdig fremtid. Det gælder:

- **Den grønne omstilling.** Danmark og Tyskland skal sammen skubbe på for en ambitiøs klimapolitik i EU. Vi skal samarbejde om energiomstillingen – og her vil regeringen arbejde for at bringe bæredygtige danske løsninger i spil på det tyske marked.
- **Digitalisering og digitale borgerrettigheder.** Danmark og Tyskland skal arbejde for at styrke det digitale indre marked og for at styrke borgernes digitale rettigheder. Danmark er helt i front, når det kommer til digital omstilling, og regeringen vil hjælpe med at udbrede de danske digitale løsninger i Tyskland og resten af EU.

Nye højder for dansk eksport

Regeringen har oprustet eksport- og investeringsfremmeindsatsen markant for at løfte og fremtidssikre eksporten i lyset af pandemien. Vi skal nå nye højder og vinde nye markedsandele.

➤ Vi vil åbne døre globalt

Danske, grønlandske og færøske virksomheder har meget at byde verden, og udenrigstjenesten står parat til at assistere med at løfte deres eksport. Vores repræsentationer kan bidrage til styrkelsen af eksporten ved at afdække nye markedsmuligheder og skabe efterspørgsel efter virksomhedernes løsninger med afsæt i deres styrkepositioner. COVID-19 forstærkede tendensen mod stigende protektionisme og ressourcemangel. Det betyder, at vi skal kæmpe ekstra hårdt for at sikre eksporten.

Repræsentationerne er vores lokale problemknusere, som kan hjælpe med at løse udfordringerne, der hvor de opstår. Gennem et aktivt økonomisk diplomati, stærke myndighedssamarbejder og i partnerskab med erhvervslivet vil vi fremme rammebetingelser, der gør vores løsninger til det oplagte valg. Målttede eksportfremstød, samarbejde i virksomhedsalliancer og rådgivning af virksomheder – store som små – skal give alle, der har noget at byde på ude i verden, et eksportløft.

➤ Vi vil gøre eksporten, værdikæderne og udenlandske investeringer grønnere

Vi vil gøre en særlig indsats for, at dansk eksport af grønne teknologiløsninger og projektrådgivning styrkes. Og vil vi styrke samspillet med udviklingsbistanden for at fremme danske virksomheders muligheder for at bringe kommercielle og bæredygtige løsninger i spil i udviklingslande. Det er godt for eksporten og bidrager til grøn vækst og lokal beskæftigelse.

Vi vil understøtte, at danske virksomheders globale værdikæder og underleverancer bliver grønnere, sikrere og mere socialt ansvarlige. For prisen for økonomisk gevinst må aldrig være dårligere arbejdsvilkår, miljøstandarder eller højere CO₂-udledninger. Vi skal på en og samme tid styrke virksomhedernes robusthed og konkurrenceevne, og arbejde for en grøn og bæredygtig udvikling i alle lande. Derfor vil vi udvikle og vores myndighedssamarbejde. Og mobilisere dansk erhvervsliv for en grøn, klimavenlig omstilling i udviklingslande.

Vi vil arbejde for, at Danmarks globale grønne lederskab bruges til at tiltrække udenlandske investeringer. En større andel af de udenlandske investeringer til Danmark skal være bæredygtige og bidrage til grøn omstilling og beskæftigelse.

➤ Vi vil udnytte mulighederne i EU's grønne genstart

Med eksportpakkerne mobiliserer vi i tæt partnerskab med erhvervslivet en hurtig, strategisk indsats for at placere danske løsninger centralt i forhold til genopretningsprojekterne i andre EU-lande. EU's historisk store genopretningsfond på 750 mia. euro, der skal fremme digitalisering, sundhed og grøn omstilling udgør en unik mulighed. Derfor har vi bl.a. styrket udvalgte ambassader i EU for at bringe danske løsninger i spil på markederne.

En flerstrengt eksportindsats med stærkt bæredygtigt fokus

En ny eksportstrategi for vand og en ny eksportstrategi for energi

Vi skal hjælpe med at udbrede danske erfaringer inden for energiløsninger og vand- og miljøteknologiske løsninger. Nye vandsektorrådgivere på ambassaderne skal fx styrke udbredelsen af dansk vandhåndtering, øge ambitionsniveauet i partnerlande og hjemtage erfaringer fra udlandet.

Styrket eksportfremmeindsats målrettet SMV'er og digitalt salg

Eksportrådgivningen styrkes med fokus på SMV'er og gennem et markant løft af rådgivning om digitalt salg og digital omstilling på en række centrale eksportmarkeder. Nye SMV-programmer lanceres målrettet konkrete internationale eksport- og innovationsprojekter.

Styrket sundhedsdiplomati og myndighedssamarbejde inden for life science

Vi skal øge udbredelsen af danske life science-løsninger gennem et styrket samarbejde med udenlandske myndigheder og sektorfokuserede eksport- og investeringsfremmeindsatser. Ekstra sundhedsekspertes på ambassaderne skal bane vejen for særligt SMV'ers adgang til life science eksport på højværdimarkeder samt tiltrækning af udenlandske investeringer.

Mere risikovillig eksportkredit

COVID-19 har skabt behov for mere risikovillig finansiering, fx til grønne løsninger på nye højrisiko-markeder. Til det formål har Danmarks Eksportkreditfond fået et betydeligt kapitalindsud.

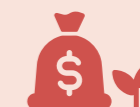
Grøn vækstpulje til markedsindsatser og fremtidens styrkepositioner

Vækstpuljen skal stille projektmidler til rådighed for strategiske virksomhedsalliancer, pilotprojekter og andre aktiviteter, der kan udløse eksportpotentiale i de grønne sektorer.

Særlig markedsindsats mod protektionisme og for udvikling af robuste, grønne værdikæder

Vi øger indsatsen mod handelsbarrierer og for bedre anvendelse af EU's handelsaftaler som led i diversificering af virksomheders forsyningskæder. Virksomhederne understøttes også i deres arbejde med grønnere og mere socialt ansvarlige værdikæder.

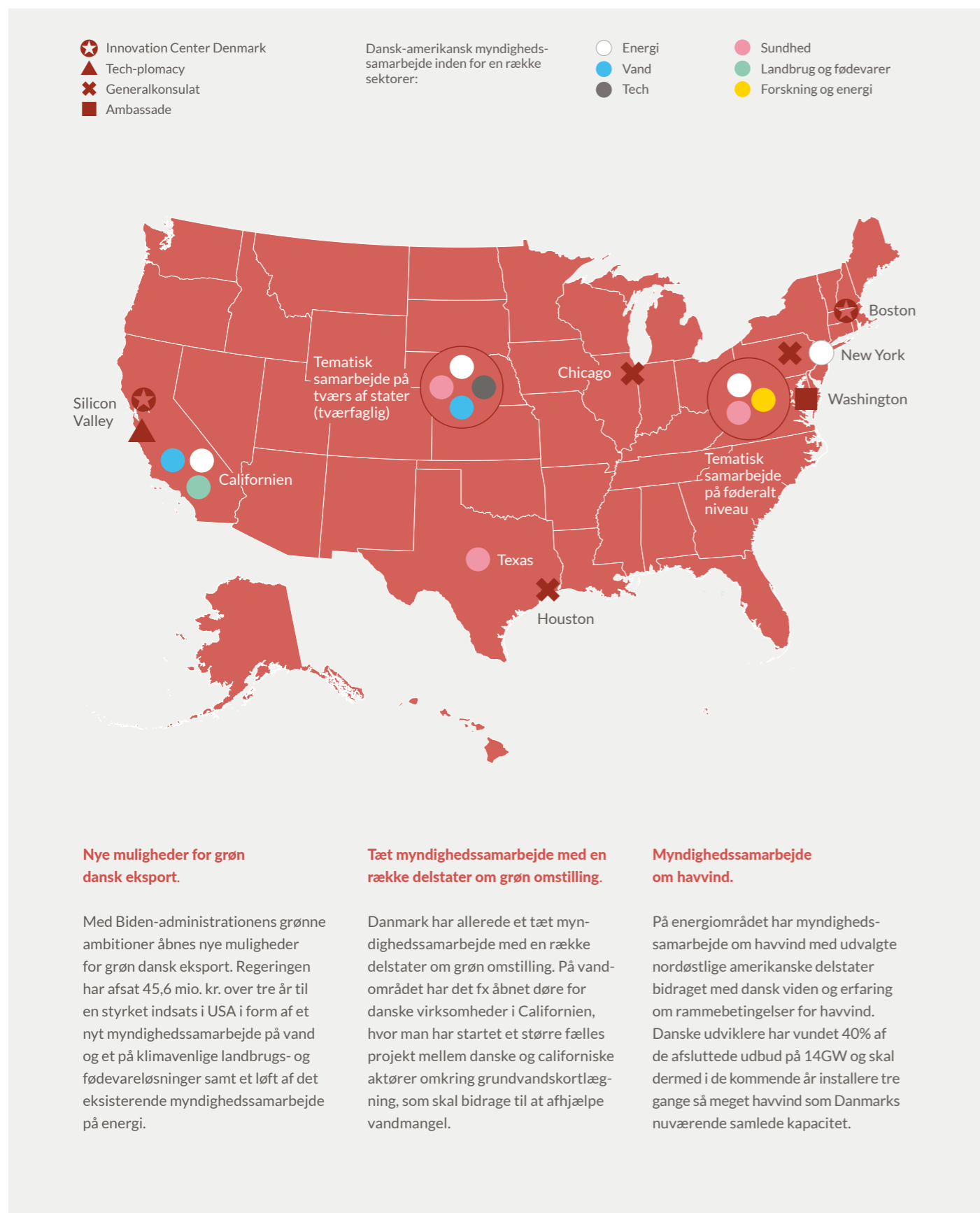

En ny grøn projekt- og markedsmodningsfond

Vi skal støtte modningen af projekter særligt for virksomhedsalliancer og derigennem skabe basis for nye eksportordrer. Indsatserne styrkes yderligere gennem korttidsudsendelse af tekniske eksperter og udsendelse af Eksportkreditfond-rådgivere til prioriterede regioner.

Danske løsninger skal bidrage til USA's grønne omstilling

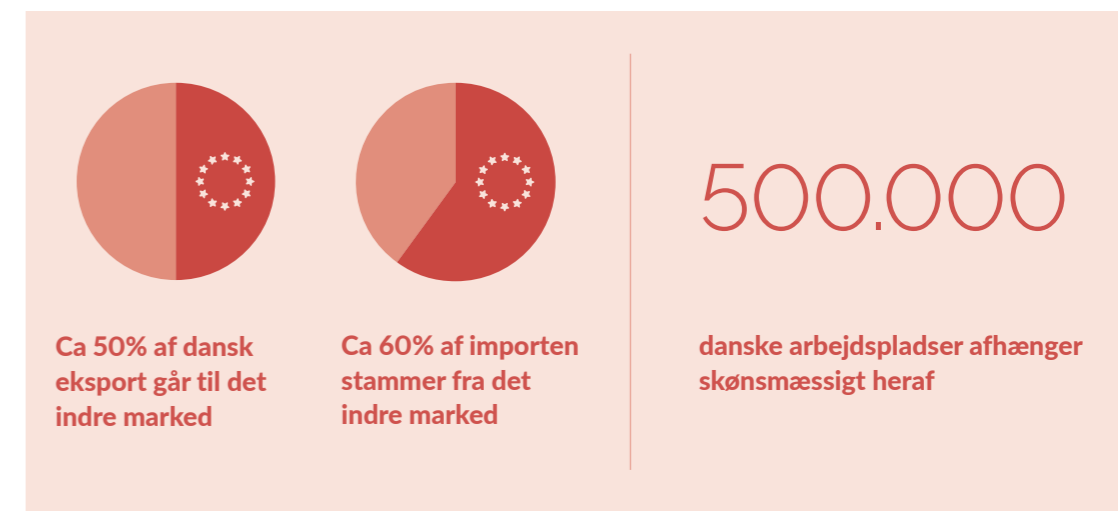
EU's indre marked – en motor for velfærd og grøn omstilling

Regeringen vil udvikle og styrke EU's indre marked til gavn for danske arbejdstagere, virksomheder og forbrugere. For et velfungerende indre marked er en vigtig motor for dansk økonomi og for EU's og Danmarks globale konkurrenceevne.

➤ Vi vil kæmpe for et socialt retfærdigt indre marked

Vi vil gå foran for at bekæmpe social dumping. Så vi værner om den danske arbejdsmarkedsmodel og sikrer ordentlige vilkår for alle. For vi skal have et fair indre marked, hvor de gode muligheder for samhandel og bevægelighed ikke udnyttes til at underminere lønninger og standarder. Der skal være lighedstegn mellem arbejdskraftens fri bevægelighed og fair bevægelighed.

Det indre marked øger velstanden i Danmark ⁽²⁷⁾

➤ Vi vil øge konkurrenceevnen ved at værne om det indre marked og målrettede indsatser på strategisk vigtige områder

Det indre marked er centralt for væksten og beskæftigelsen i Danmark. Frihandel og fri konkurrence er fundamentet for jobs, velstand og velfærd i Danmark. Derfor skal vi fortsætte med at styrke det indre marked og sikre de grundlæggende principper om åbenhed og lige konkurrencevilkår som fundamentet for konkurrenceevne i Europa.

Men verden har ændret sig. Nye strategiske udfordringer presser sig på. Der er derfor behov for, at vi styrker udviklingen inden for kritisk og strategisk vigtige områder – særligt hvis vi skal i mål med den grønne og digitale omstilling. Vi skal videreudvikle Danmarks og EU's styrkepositioner gennem en målrettet erhvervs- og industripolitik, hvor der er fokus på at styrke rammevilkårene og offentlige-private samarbejder, der fremmer innovation og udvikling. For EU's økonomiske styrke og regulatoriske tyngde udgør forudsætningen for EU's globale indflydelse. De første skridt er allerede taget ved regeringens aktive deltagelse i den Europæiske Brintalliance, den Europæiske Råstofalliance og den Europæiske Cloud- og Edge alliance. Regeringen vil desuden deltage aktivt i den kommende Europæiske mikroelektronikalliance. Vi fastholder en grundlæggende restriktiv linje overfor øget brug af statsstøtte, så vi undgår et Europa, hvor der udmøntes statsstøtte for at holde hånden under industrier, der ikke på sigt er konkurrencedygtige.

➤ **Vi vil arbejde for høje standarder, klare regler og fair konkurrence**

Vi vil arbejde for en grøn og digital industriel omstilling båret af de høje standarder, vi er kendt for i Danmark. For vi skal være "rule makers not rule takers". På den måde værner vi om vores velfærdssamfund, skaber efterspørgsel efter danske løsninger og bidrager samtidig til bæredygtig udvikling i EU og globalt.

Samtidig skal vi sammen adressere de barrierer, der er opstået som følge af COVID-19 – og videreudvikle det indre marked yderligere. Vi skal styrke håndhævelsen over for dem, som ikke respekterer vores fælles regler. Det er forudsætningen for, at det indre marked fungerer. Barrierefri handel er central for danske virksomheders konkurrence. Og vi skal fastholde fokus på, at forbrugerne kan have tillid til de varer og tjenester, de køber.

Vi vil værne om fri og rimelig konkurrence ved at arbejde for, at EU sætter mere effektivt ind mod unfair statsstøtte, der giver udenlandske virksomheder fra tredjelande en urimelig konkurrencefordel. Samtidig skal EU forblive åben for investeringer fra udlandet. Det kan bidrage til at skabe vækst og velstand i Danmark og EU. Men det skal ske på fair og lige vilkår.

➤ **Vi vil accelerere en ansvarlig digitalisering**

Vi vil understøtte den digitale omstilling af de danske eksportvirksomheder og brugen af digitale salgskanaler i eksporten, samt hjælpe med at få de danske digitale løsninger afsat internationalt. Det skaber vækst og beskæftigelse i Danmark og bidrager til ansvarlige teknologiske løsninger i andre lande.

Derfor vil vi også styrke det digitale indre marked. Både for at danske digitale virksomheder kan skalere deres forretning og for at fremme en digital økonomi i EU, hvor digitaliseringen bidrager til at adressere langsigtede samfundsudfordringer, og hvor en etisk, ansvarlig og sikker digitalisering går hånd i hånd med vækst, jobskabelse og innovation.

Ikke bare fri, men fair og bæredygtig global handel

Regeringen vil presse på for, at EU i højere grad omsætter sin vægt som handelspolitisk stormagt til at fremme strategiske interesser og en mere fair og bæredygtig verden. For som en lille åben økonomi er Danmark afhængig af global samhandel og investeringer og aktiv fortaler for et åbent og fair internationalt handelssystem.

➤ **Vi vil gøre handelspolitikken til en drivkraft for en grønnere og mere retfærdig verden**

Vi vil arbejde for, at EU styrker kravene til bæredygtighed og arbejdstagernes rettigheder i både nye og eksisterende handelsaftaler. EU er med ca. 450 mio. forbrugere en attraktiv handelspartner. Det giver os tyngden til at være en drivkraft for høje globale standarder på miljø- og klimaområdet og for ordentlige arbejdsvilkår globalt.

➤ **Vi vil presse på for, at EU går forrest for at sikre dybtgående reformer af WTO**

WTO skal igen blive forhandlingscentrum for nye fair og bæredygtige handelsregler og en effektiv mægler i handelstvister. Det er endnu vigtigere i en tid, hvor det handelspolitiske system er i opbrud med stigende unilateralisme og protektionisme. Brexit svækker det integrerede handelsforhold mellem EU og Storbritannien. Og handelskonflikten mellem USA og Kina udfordrer det regelbaserede internationale handelssamarbejde, som Danmark og EU er så afhængige af.

Kun via EU som samlet handelspolitisk spiller kan danske interesser over for store handelsnationer som bl.a. Kina og USA varetages effektivt. Fundamentet skal være fælles globale handelsregler. Men WTO er i dyb krise. Vi må erkende, at verden har været for længe om at forstå og agere på de handelspolitiske implikationer af større ulighed i mange lande, stigende globaliserings skepsis og Kinas fremvækst.

Ikke mindst vil vi kræve, at WTO løfter opgaven med at fremme digitalisering og grøn handelsliberalisering, der bidrager til at skabe nye eksportmuligheder for danske virksomheder og også kommer udviklingslandene til gavn. Vi vil kæmpe for global udfasning af støtte til sorte energikilder, som forhindrer virksomhedernes omstilling til grønne løsninger.

➤ **Vi vil arbejde for globalt samfundsansvar**

Vi vil arbejde for, at EU får stærkere redskaber til at holde multinationale selskaber op på deres samfundsansvar. Og for åbenhed om store multinationale selskabers skattebetalinger i alle lande. For også i Danmark og EU mærker vi den berettigede følelse af uretfærdighed, der opstår, når globaliseringen åbner døren for skattely. For skattefusk er velfærdstyveri.

Derfor var Danmark også blandt de 137 lande, der i OECD-regi blev enige om en historisk skatteaftale. Med aftalen indføres en effektiv minimumsbeskatning på 15% for de største multinationale selskaber – en milepæl i kampen mod skattely. Det gælder ikke mindst i forhold til techgiganterne, hvor aftalen er med til at sikre en retfærdig og tidssvarende beskatning af deres særlige forretningsmodeller.